A tagállamok igazságszolgáltatási rendszere

Magyarország

Ez a rész Magyarország bírósági rendszeréről ad áttekintést.

A bíróságok igazgatása

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke

A bíróságok központi igazgatását az **Országos Bírósági Hivatal (OBH)** elnöke látja el, munkáját egy általános elnökhelyettes, továbbá elnökhelyettesek és az OBH segíti. Az OBH elnökének igazgatási munkáját az Országos Bírói Tanács (OBT) felügyeli. Az OBH elnöke felelős a központi igazgatásért, annak hatékonyságáért, és azért, hogy a feladatait – miként ezt a törvény rögzíti – a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával lássa el. A jogkörei gyakorlása során az OBH elnöke határozatot hoz, szabályzatot és ajánlást ad ki.

Az OBH elnökét a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával választja meg. Az OBH elnökévé csak bíró választható.

Az Országos Bírói Tanács

A bíróságok központi igazgatásának felügyeletét – testületként – az **Országos Bírói Tanács (OBT)** látja el. Az OBT székhelye Budapest, létszáma 15 fő. Hivatalból tagja a Kúria elnöke, a további 14 bíró tagot a bírák küldöttértekezlete a küldöttek közül titkosan, szavazattöbbséggel választja meg.

A bírósági szervezet

A Magyarországon az igazságszolgáltatást az alábbi bíróságok gyakorolják:

a **Kúria**;

az **ítélőtáblák**;

a **törvényszékek**;

a **járásbíróságok** és

a **közigazgatási és munkaügyi bíróságok**.

A bíróságok **illetékességi területe** általában a közigazgatási területi beosztáshoz igazodik, és a bíróság neve jelzi a bíróság székhelyét.

Törvény által meghatározott ügyekben és módon **nem hivatásos bírák (ülnökök)** is részt vesznek az ítélkezésben, de egyesbíróként és a tanács elnökeként csak **hivatásos bíró** járhat el.

A **hivatásos bírákat** a köztársasági elnök nevezi ki, és csak törvényben meghatározott okból és eljárás keretében mozdíthatók el tisztségükből. A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, nem lehetnek politikai pártok tagjai, illetve nem folytathatnak politikai tevékenységet.

A bírósági hierarchia

Járásbíróságok és közigazgatási és munkaügyi bíróságok

A járásbíróságok és közigazgatási és munkaügyi bíróságok **első fokon** tárgyalják az ügyeket (2012. december 31-ig a helyi bíróságok és munkaügyi bíróságok).

A **közigazgatási és munkaügyi bíróságok** a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti, valamint munkaviszonyból és munkaviszony jellegű jogviszonyból származó ügyeket (és a törvény által hatáskörükbe utalt egyéb ügyeket) tárgyalnak.

A járásbíróságokon és közigazgatási és munkaügyi bíróságokon **csoportok létesíthetők** meghatározott jellegű ügyek intézésére.

Törvényszékek

A törvényszékek a törvényben meghatározott ügyekben **első fokon** járnak el, valamint a járásbíróságok és közigazgatási és munkaügyi bíróságok határozatai ellen bejelentett **fellebbezéseket** bírálják el.

A törvényszékeken **tanácsok**, **csoportok**, valamint **büntető, polgári, gazdasági és közigazgatási-munkaügyi kollégiumok** működnek. A különböző kollégiumok összevontan is működhetnek.

Meghatározott ügyeket **katonai tanácsok** tárgyalnak a kijelölt törvényszékeken és illetékességi területtel.

Ítélőtáblák

Ítélőtáblák **Debrecenben, Szegeden, Budapesten, Győrben és Pécsett** működnek. Az ítélőtáblák feladata a járásbíróságok és a törvényszékek határozatai ellen előterjesztett **jogorvoslatok** elbírálása a törvényben meghatározott ügyekben, továbbá a törvény által hatáskörükbe utalt egyéb ügyek tárgyalása.

Az ítélőtáblákon **tanácsok**, illetve **büntető és polgári kollégiumok** működnek.

Illetékességi területek

Szegedi Ítélőtábla: Csongrád, Bács-Kiskun és Békés megye;

Pécsi Ítélőtábla: Baranya, Somogy, Tolna és Zala megye;

Debreceni Ítélőtábla: Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye;

Győri Ítélőtábla: Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas és Veszprém megye;

Fővárosi Ítélőtábla: Budapest, Fejér megye, Heves megye, Pest megye, Nógrád megye.

A Kúria

A **Kúria** Magyarország legfőbb bírói szerve, székhelye Budapest. A Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, és e feladata ellátása érdekében jogegységi határozatokat hoz, amelyek a bíróságokra kötelezőek.

A Kúria elnökét a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja meg az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával. A Kúria elnökévé csak bíró választható. A Kúria elnökének javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki a Kúria elnökhelyetteseit.

A Kúria

elbírálja (törvényben meghatározott ügyekben) a **törvényszékek** és az **ítélőtáblák** határozatai ellen előterjesztett **jogorvoslatokat**;

elbírálja a **felülvizsgálati kérelmeket**;

a bíróságokra kötelező **jogegységi határozatokat** hoz;

joggyakorlat-elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélkezési gyakorlatát;

elvi bírósági határozatokat és **elvi bírósági döntéseket** tesz közzé;

dönt az **önkormányzati rendelet** más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről;

dönt a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról, és
eljár a hatáskörébe tartozó **egyéb ügyekben**.
A Kúrián **ítélkező** és **jogegységi, önkormányzati, valamint elvi közzétételi tanácsok**, valamint **büntető, polgári és közigazgatási-munkaügyi kollégiumok, továbbá bírósági joggyakorlat-elemző csoportok** működnek.
Utolsó frissítés: 12/04/2017
E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.